

**İSTANBUL KÜÇÜKÇEKMECE
GÖL HAVZASI KAZILARI
EXCAVATIONS OF KÜÇÜKÇEKMECE LAKE BASIN
(BATHONEA)**

BU KİTAP
MARPORT KÜLTÜR HİZMETİDİR

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

İSTANBUL KÜÇÜKÇEKMECE GÖL HAVZASI KAZILARI

EXCAVATIONS OF KÜÇÜKÇEKMECE LAKE BASIN
(BATHONEA)

ARKEOLOJİ VE SANAT YAYINLARI

ARKEOLOJİ VE SANAT YAYINLARI
İSTANBUL KÜÇÜKÇEKMECE
GÖL HAVZASI KAZILARI
EXCAVATIONS OF KÜÇÜKÇEKMECE LAKE BASIN
(BATHONEA)

Yayımlayan
Nezih BAŞGELEN

Editör
Şengül G. AYDINGÜN

Yardımcı Editörler
Błażej STANISLAWSKI, Şeniz ATİK, Haldun AYDINGÜN, Dürdane KAYA, Ayberk ENEZ

Fotoğraf Editörü
Haldun AYDINGÜN

İngilizce Editör
Emre KURUÇAYIRLI

Düzenleme
Erol BARLAS

ISBN: 978-605-???-???-?

Sertifika No: 10459

© 2017 Arkeoloji ve Sanat Yayınları Tur. San. Tic. Ltd. Şti.

Hayriye Cad. Cezayir Sok. No: 5/2 Beyoğlu-İstanbul

Her türlü yayın hakkı saklıdır / All rights reserved.

Yayınevinin ve yazarın yazılı izni olmaksızın elektronik mekanik,
fotokopi ve benzeri araçlarla ya da diğer kaydedici cihazlarla
kopyalanamaz, aktarılamaz ve çoğaltılamaz.

Makalelerin içeriği ile ilgili sorumluluklar yazarlara aittir.

Baskı-Cilt:

Kitabevi/Satış Mağazası

arkeo*pera*

Yeniçarşı Cad. No: 66/A

34433, Galatasaray

Beyoğlu-İstanbul

Tel.: 0212 249 92 26

www.arkeolojisanat.com / info@arkeolojisanat.com

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZLER

“T.C. Kültür ve Turizm Bakanı **Prof. Dr. Numan KURTULMUŞ**’un Önsözü”

“Kocaeli Üniversitesi Rektörü **Prof. Dr. Saadettin HÜLAGÜ**’nün Önsözü”

“Polonya Cumhuriyeti Türkiye Büyükelçisi **Maciej LANG**’ın Önsözü”

“Marport Yönetim Kurulu Başkanı **Lucien ARKAS**’ın Önsözü”

“İstanbul’un İkinci Tarihi Yarımadası: Bathonea”
Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşar Yrd. **Ahmet Emre BİLGİLİ**

Kazıya Başlarken	XIX
R. Haldun AYDINGÜN	
Nehir-Göl-Deniz Birleşiminde Bir Kazı Yeri (İlk Beş Yıllık Çalışma)	1
An Excavation Site at the Junction of River-Lake and Sea (Works of the First Five Years).....	13
Şengül G. AYDINGÜN	
Bathonea İsmi Üzerine Veriler ve Yorumlar	85
Scientific Data and Comments About the Name of Bathonea	93
Şengül G. AYDINGÜN	
Küçükçekmece Gölü Havzasının Jeomorfolojik Özellikleri	117
T. Ahmet ERTEK – Hakan KAYA	
Küçükçekmece Lagünü’nün Çevre Manyetizması ve Paleoklimsel Yorumu	125
Özlem MAKAROĞLU	
Geç Antik Çağ’da İstanbul’un Batısındaki Arazinin Tarihi Coğrafyası	135
Mustafa H. SAYAR	
Avcılar–Firuzköy Yarımadası 1. Derece Arkeolojik Sit Alanında Yapılan Jeofizik Araştırmalar.....	143
Ertan PEKŞEN–İsmail KAPANVURAL – Şerif BARIŞ	
Türker YAS – Hamdullah LİVAOĞLU	
Tunç Çağlarında Karadeniz-Marmara-Akdeniz Arasında Bir Aktarma Limanı: Küçükçekmece	153
Haldun AYDINGÜN	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazılarında Yapılan Jeofizik Araştırmalar	165
Ercan ERKUL – Harald STÜMPEL – Ertan PEKŞEN – Türker YAS -	
İsmail KAPANVURAL – Şerif BARIŞ	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazıları 2012-2015 Mimari Belgeleme/ Rölöve Çalışmaları.....	175
Asuman YARKIN YEŞİLIRMAK	

Küçükçekmece Gölü Sonar Tarama Çalışmaları	203
Hakan ÖNİZ	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazıları Büyük Sarnıç.....	217
Kerim ALTUĞ	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazıları Antik Çağ Su Temin Tünelleri	229
Ali Hakan EĞİLMEZ – Emre KURUÇAYIRLI – Metin ALBUKREK	
Gülşen KÜÇÜKALİ – Şengül G. AYDINGÜN	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazılarında Tespit Edilen Ahşap Bir Kapının Metal Aksanı ve Modellemesi	253
Ayberk ENEZ	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazıları Geç Antik Çağ Unguentariumları-2013	275
Dürdane KAYA	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazıları Geç Roma-Erken Bizans Dönemi Kandil Buluntuları	295
Ahmet ASLAN – Şengül G. AYDINGÜN - Ayberk ENEZ	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazılarında Ele Geçen Dipintolu LR2 ve Damgalı LR13 Amphoraları	313
Ülkü KARA	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazılarında Bulunan Amphora Tıpları	323
Dürdane KAYA – Ahmet ASLAN	
Bizans Dönemi Sırlı Seramikleri Hakkında Kısa Bir Değerlendirme	333
Gülsüm TÜRKMEN	
Ortaçağ'dan Bir Kurban Sahnesi	349
Şengül G. AYDINGÜN - Gülsüm TÜRKMEN	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazıları Geç Antik Dönem Cam Buluntuları.....	353
Şeniz ATİK – Merve ÖZKILIÇ	
Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazıları Osmanlı Lüleleri	379
Dürdane KAYA – Barış ÖZMEN	
Küçükçekmece Göl Havzası Kazılarında Bulunan Sikkeler ve Yerleşim Tarihine Katkıları	395
Oğuz TEKİN	
Küçükçekmece Gölü'nün Kuzeyinde Yer Alan Arkeolojik Sit Alanına İlişkin Floristik Gözlemler.....	403
Tamer ÖZCAN	
Küçükçekmece Göl Havzasında Tespit Edilen Kelebek Türleri.....	417
Bülent ŞEKER	

Küçükçekmece Göl Havzası (Bathonea ?) Kazıları Arkeozoolojik Analizleri	423
Vedat ONAR - Özlem SARITAŞ	
İstanbul'un İlk "Ören Yeri-Kent Parkı"; Bathonea ? Projesi	431
Asuman YARKIN YEŞİLİRMAK	
Bathynias - About Identification and Localisation of the Ancient River	443
Olga WEGLARZ	
Concerning The Identification Of The Site Excavated On The Küçükçekmece Lake (Turkey) - A Study Of Greek And Latin Written Sources About The Ancient Settlement Of Melantias	455
Olga WEGLARZ	
Relics of St. Mammes In Langres And The Byzantine Empire. Side Remarks From The Project Stambul/Constantinople Kucukcekmece-The Destination Port Of The Way From The Varangians To The Greeks, A Centre Of "Byzantinization" Of The Rus' Community	463
Tomasz PELECH	
Cult Centers of St Mamas in Constantine Porphyrogenitus' Works Side Remarks from the Project: <i>İstanbul/Constantinople - Küçükçekmece - The Destination Port of the Way from the Varangians to the Greeks, a Centre of "Byzantinization" of the Rus' Community</i>	469
Konrad SZYMAŃSKI	
Project: "Constantinople/Istanbul- Küçükçekmece The Destination Port of the Way from the Varangians to the Greeks, a centre of 'Byzantinization' of the Rus' Community" - Aims, Sources And Objectives Constantinople / İstanbul-Küçükçekmece Varangianlar'ın Yolu Türkiye- Polonya Ortak Projesi (Hedefler, Kaynaklar ve Amaçlar)	485
Błażej STANISŁAWSKI	
Harita ve Arşivlere Göre Küçükçekmece Gölü'nün Jeostratejik Konumu Ve Tarih Boyunca Kent Planlamasında ki Önemi (Regio – XIV ?)	505
Oğuz CEBECİ	
ÖZETLER	543
HAVA FOTOĞRAFLARI (Murat ÖZTÜRK)	557
TEŞEKKÜR	569

KAZIYA BAŞLARKEN

R. Haldun AYDINGÜN*

İstanbul'un ortası sayılabilecek bir yerde bir anda gün ışığına şunlar çıkıverdi; Paleolitik döneme tarihlenen çaytaşı aletler, satırlar, iki yüzeyliler. Tarım bilgisinin Avrupa'nın kendi içinden, bağımsız olarak çıkmayıp, Ortadoğu'dan Avrupa'ya geçtiğini ispatlayacak çakmak taşı aletler. Neolitik, Kalkolitik, Tunç ve Demir Çağı'na tarihlenebilecek çanak çömlek parçaları, Avrupa topraklarında Hititlerin ilk izleri. Antik tarihçilerin söz ettikleri ama günümüze kadar hiçbir maddi kanıtı ortaya çıkmamış olan, Trak/Frig kavimlerinin, MÖ 1200 ler civarında İstanbul Boğazı'ndan da geçerek Anadolu'ya göç ettiklerinin kanıtları. Anıtsal Hellenistik yapı izleri, Hellenistik dönemden Erken Roma'ya kadar tarihlenen iki liman ve bir deniz feneri ve Roma İmparatoru Büyük Konstantin'in MS 4. yy'da yaptırdığı imparatorluk binaları. Martiryon, Bazilika, Hastane yapıları, yüzlerce ilaç şişesinin bir arada bulunduğu antik eczane, su tünelleri, 7000 ton kapasiteli açık bir sarnıç, 9-12. yy'lar arasında Viking'lerin ve diğer kuzeyli halkların geldiklerini gösteren önemli kanıtlar. Antik Çağlardan- Orta Çağ'a uzanan Akdeniz ve Karadeniz arasındaki yoğun deniz ticaretinin kanıtları amphoralar, lüks tüketim ürünleri.

Ve tabii tüm bu buluntuların karşısında (haklı olarak) hayretlere düşen Arkeoloji Dünyası...

Bu kitap, İstanbul Küçükçekmece Gölü Havzası'nda 2007 yılında başlayan araştırmalar ve ardından birkaç yıl içinde başlayan kazılarla nasıl kısa sürede inanılması güç buluntulara ulaşıldığının, bunu sağlayabilmek için geniş bir ekibin nasıl canla başla çalıştığının ve onlara inanan toplumun her kesiminden, arkeoloji ile ilgisi olmayan onlarca, yüzlerce insanın verdikleri desteklerin öyküsüdür.

Araştırma Nasıl Başladı?

Her mühendislik öğrencisinin ilk dersten öğrendiği gibi gerçek hayatta kaynaklar sonsuz değildir. Bir tarafa kaynak ayırmak isterseniz bir başka bir yerden kısmanız gerekir. Son 50 yılda İstanbul ve çevresi için harcanan arkeolojik çabaları anlatırken de bu noktanın mutlaka akılda bulundurulması gerekir. Çünkü 1965 yılında Keban Barajı'nın inşası ile başlayarak Türkiye, son elli yılda Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da bir dizi büyük baraj projesine girişti. Barajlar, uygarlığın beşiği sayılan Mezopotamya'yı oluşturan, kıyılarında ve çevresinde insanlık tarihine ışık tutacak pek çok yerleşimi ve sırrı saklayan Fırat ve Dicle nehirleri üzerinde birbiri ardına projelendirildi. Uygarlık açısından çok önemli toprak parçalarının birikecek olan baraj suları altında kalacağı görüldü ve çok kapsamlı şekilde arkeolojik kurtarma kazılarına başlandı. Bu nedenle Türkiye arkeolojik araştırmalarda kullanabileceği kaynaklarını, -yetiştirilmiş bilim insanı kaynaklarını, büyük bir bölümünü- bu bölgedeki önemli eserlerin kurtarılmasına ayırdığı kolayca söylenebilir.

Kalan kaynakların ise Ege ve Akdeniz kıyılarındaki antik dönem yerleşimlerine, Orta Anadolu'ya ve Van bölgesine yöneldiklerini söylemek de pek yanlış olmayacaktır. Başta da belirttiğimiz gibi, Trakya ve tüm Karadeniz bölgesi ise birkaç istisnai çalışmanın dışında, genelde Türkiye'nin son yarım yüzyıldaki arkeolojik etkinliklerinin dışında kaldı.

* Mühendis – Arkeolog, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Ana Bilim Dalı Doktorantı, haldunaydingun@hotmail.com

İstanbul'un durumu ise daha ilginçti. Arkeoloji camiasında oluşmuş genel kanıya göre İstanbul Tarih öncesi ile ilgili çalışmalar yapılmıştı. Dolayısıyla, keşfedilecek fazla bir bulgu da kalmamıştı. İstanbul'un Tarihi Yarımadası'nı kaplayan binaların altında Bizans ve Roma yapılarının olduğu tabii ki biliniyordu ancak onlara ait bulgulara da sadece günümüzde yapılan inşaatlar sırasındaki küçük kurtarma kazılarında azar azar ulaşılabiliyordu.

2007 yılı Temmuz ayının ilk günlerinde bir sabah Dr. Aydingün, Avcılar Belediyesi'nin sağlamış olduğu araçta, üç öğrencisi ile yüzey araştırması için ilk kez yola çıkarken başladığı İstanbul Tarih Öncesi Araştırması (İTA) projesinden haberi olanların fazla bir beklentileri yoktu. Yukarıda da özetlediğimiz gibi, nasıl olsa büyük hocalarımız daha önce İstanbul'u araştırmışlar, bulunacakları bulmuşlar ve genel anlamda son noktayı da koymuşlardı.

İstanbul arkeolojisinden söz edildiğinde şöyle bir durup, öncelikle kentimizin isminin ne kadar bir alanı kapsadığına karar vermemiz gerekiyor. En dar anlamında İstanbul, şimdiki Tarihi Yarımada olarak algılanabilir ve kuruluşu MÖ 7. yy'daki Byzas'a kadar (ancak) götürülebilir. Örneğin, Byzas'tan daha önce, günümüz Kadıköy'ünde kurulmuş olan Kalkedon'dan başka bir kent olarak söz edilebilir ve Byzantion'a yerleşenlerin karşı kıyıya gelmiş olan Kalkedonluları "Körler" olarak tanımladıkları efsane hatırlanabilir.

İstanbul Tarih Öncesi Araştırmalarında, en başından itibaren İstanbul'un kapsamı çok daha büyük düşünülürdü. Sadece Kalkedon değil merkezden daha uzaktaki arkeolojik bulgular ve noktalar da değerlendirildi. Çünkü, doğasıyla, falezlerle kesilmemiş ve erişimi kolay olan uzun kumsalları ile, düz sayılabilecek, rahatça geçit veren coğrafyası ile İstanbul'u, günümüz idari sınırları içinde arkeolojik olarak bölmeye kalkmak geçmiş çağların koşullarını doğru yansıtmayabilecekti. Bu nedenle İstanbul bir bütün olarak ele alındı.

Bu şekilde, geniş olarak ele alınmış bir İstanbul'un, en doğusunda Pendik höyüğü, Kalkedon'a çok yakın olan Fikirtepe kültürü bize İstanbul'un canlı bir Neolitik yaşamı olduğunu göstermişti. Kadıköy, Moda burnunda çıkan bulgular Erken Tunç dönemine ait izler veriyordu. Kentin batı yakasına geçtiğimizde ise Yarımburgaz Mağarası Paleolitik döneme tarihlenen (MÖ 600,000 - MÖ 150,000) insan yaşamı ile ilgili bulgular sunmuştu. Gene aynı mağarada Neolitik yaşam izleri de mevcuttu. Geçmiş çalışmalarda mağara içinde hayvan kemikleri bulunmasına karşın hiç insan kemiği bulunmamıştı. Bu veriden yola çıkıldığında mağaranın henüz arkeologlarca kazılmamış başka bir noktasında insan kemiklerinin varlığı olasılığına ulaşılabileceği gibi, insanların mağara dışında yaşamış olabilecekleri sonucuna da varılabiliyordu. Marmaray kazıları da Neolitik izlere yeni bilgiler eklemişti.

2007 yılı Temmuz ayında araştırmanın başladığı günlerde Amerikan Arkeoloji Enstitüsünün yayınlarından biri olan Archaeology Magazine'nin 60'ıncı sayısında Dr. Şengül Aydingün, Editör Dr. Mark Rose ile paylaştığı "Under İstanbul" (İstanbul'un Altında) başlıklı geniş makalesinde, o dönemdeki dünyanın en büyük kurtarma kazısı olan Yenikapı kazılarından söz ediyordu. MS 6 - 11. yy'lara ait gemilerin birbiri ardına çıktığı ve özellikle denizcilik arkeolojisi konusunda büyük heyecan yaratan bu kazılarda henüz İstanbul'un merkezinde bulunacak olan Neolitik izler ortaya çıkmamıştı, ancak İstanbul, dünya arkeolojisinde oldukça ön sıralara oturmuştu bile. Yazı o kadar etkili olmuştu ki National Geographic konuyu belgesel yapmak için önemli bir yönetmenini, Philip Jay Day'i göndermiş ve Şengül Aydingün belgeselin ana danışmanı olmuş, çekimlere katılmıştı. Aynı yıl belgesel 100'ün üstünde ülkede gösterildi ve ABD'nin önemli belgesel yarışması Telly Awards ödülleri arasında ikinci oldu.

Araştırmasının ilk gününde, Dr. Aydingün öğrencileri Özge, Sibel, Efe ve Uzman arkeolog Burhan Gülkan ile araziye ilk çıktıkları günün ilk saatlerinde Küçükçekmece sahilinde I. Derece Sit alanı olan bir noktada durup araştırmalarına başladılar. Kocaeli Üniversitesi Arkeoloji Bölümü öğrencileri ilk kez araziye çıkmışlardı. Aydingün, araştırdıkları yerlerde ne tür nesnelere dikkat etmeleri gerektiğini anlatmak için hemen ayağının yanında duran küçük bir pişmiş topraktan yapılmış parçayı eline alıp arkasını çevirdiğinde bir Haç ile karşılaştı. En az 1400 yıllık küçük bir kalıntı onları ilk anlarında

karşılıyivermişti. Olayı araçta bulunan Avcılar Belediyesi Yapı İşleri Müdürlüğü Şefi Mimar Tuncay Gürpınarlı'dan -karşılıklı gülerek- dinlemiştim. İlk günden beri bize sonsuz desteği olan Gürpınarlı ile aslında mesleki açıdan arkeologların pek anlaşabilmesi mümkün değildi. Çünkü ne kadar çok “arkeolojik varlık” o kadar az “inşaat” demektir. Şengül Hoca yerden aldığı ilk nesne olan pişmiş topraktan haçı gösterince içinden “hapı yuttuk” tarzında bir şey söylemiş.

2007 yazında, İTA projesi kapsamında İstanbul'un Avrupa yakasında bulunan Küçükçekmece ve Avcılar ilçelerinde araştırmalar başladı. Hemen her yerde, çok farklı dönemlere ait, yaşam izlerine ulaşıldı. Sanılanın aksine, İstanbul sınırlarının içi tarih kaynıyordu. Ancak bu zenginliğin içinde bile Küçükçekmece Gölü Havzası, en başından itibaren, bambaşka bir konumda olduğunu göstermişti.

İlk dönemde halktan mevcut bilgileri derlemek için pek çok sohbet yapıldı. Küçükçekmece Gölü'nün çevresinde avlandıklarını, gölün içinde bir metreye yakın boyu olan yayın balıkları tuttıklarını, gölde yüzdüklerini ve üç dört metre derine daldıklarında tatlı su katmanlarına rastlayıp, bu suyu rahatlıkla içtiklerini anlatanlar hala 50'li yaşlarındaydılar. Çok değil, daha 30-40 yıl öncesine kadar olağanüstü bir doğaya sahip bir bölgeden söz ediyorduk. Bu cennet gibi yerin tarihin en eski çağlarından beri yaşam için çok çekici bir yer olduğu kesindi. Ayrıca gölün ağzında günümüzde bulunan kumsal da görece yeniydi. Antik Çağlarda dönemin her boydan gemilerinin, o zamanlar bir körfez olan, şimdiki göle rahatça girip çıktıklarını bile düşünmemiz mantıklıydı.

Geçmiş çağlarda şimdiki Avcılar bölgesine avlanmak için Bizans imparatorlarının ve Osmanlı sultanlarının geldikleri biliniyor. Ama sadece onlar değil, Romalılar, Helenler, MÖ 1. binin başlarında Yunanistan'dan koloniler kurmaya gelenler ve çok daha eski insanlar, hatta yüz binlerce yıl önce yaşamış olan atalarımız Homo Erectuslar bile buranın yerleşmeye uygun olduğunu fark etmiş ve izlerini mutlaka bırakmış olmalıydılar. Mesele, bu izleri doğru yerlerde, yeterince sabır ve emekle arayıp, bulup, değerlendirmekten ibaretti.

İşte bu varsayımla yola çıkan ekip, daha önceki bilim insanlarının İstanbul arkeolojisi için seferber edebildiklerinden çok daha büyük kaynakları harekete geçirerek, yurt içinden ve yurt dışından, çok daha fazla sayıda ve uzmanlıkta bilim insanlarının katılımlarını sağlayarak, kentimizin atalarının peşine düştük.

2007 yılı çok kurak geçmişti ve barajlardaki su seviyeleri en alt düzeylerine inmişti. Bu kuraklığın içinde Firuzköy'de, Eşkinöz nehri yakınında, yerel halk tarafından açılan iki bostan kuyusu, hiç beklenmedik bir şekilde, araştırmaya çok değerli bilgiler sağladılar. Kuyulardan atılan toprağın içi el yapımı çanak çömlek parçaları ile doluydu. Yıldız Teknik Üniversitesi'nden Yer Bilimleri hocamız Prof. Dr. Şükrü Ersoy, Avcılar Belediyesi Başkan Yardımcısı Yavuz Çengel aracılığıyla aramıza katılmış ve alanın jeolojik yapısı hakkında bilgi vermek üzere bizimle dolaşıyordu. O günlerde geçirdiği bir kaza nedeniyle bileğindeki kırığa aldırmadan atık toprağı bizimle beraber karıştırıyordu. Atıktan çıkardığı bir parça seramiği gösterip “ne olabilir?” diye sordu. Şengül Hoca o parçayı görünce öyle sevindi ki hocaya sıkıca sarılıp teşekkür etti. Bu parça, el yapımı, koyu renkli, en erken seramik örneklerinden biriydi. Daha sonra Atık toprak karıştırıldıkça katmanlardan çıkan değişik dönem seramik parçalarıyla ve aletlerle de karşılaşıldı.

Birbirlerine çok benzeyen el yapımı bu parçaları Neolitik Çağ'dan Tunç Çağı'na ve Demir Çağı'na kadar tarihlemek mümkündür (MÖ 6000 - MÖ 800). Gene aynı çukurların kesitlerine bakıldığında ilginç başka bir gerçek ortaya çıkıyordu; Şükrü Hoca'nın açıklamasına göre denizin getirdiği dolgu olduğu düşünülen tabakaların altında çanak çömlek parçaları, yani, insan yaşam izleri mevcuttu. Son on bin yıl içinde Marmara Denizi'nin günümüz sınırları içinde oturmadığını ve Küçükçekmece Göl Havzasının bazen sular altında kaldığının bir göstergesiydi. Bir dönem kıyılarında yerleşimler ortaya çıkmışken, ardından deniz yükselip hepsini yutmuş olmalıydı. Ardından gene çekilmiş ve yerleşimler geri gelmişti. Bu konuda Prof. Dr. Mehmet Özdoğan Hoca'nın da yıllar önce yazdığı makaleler mevcuttu.

2007 sezonunda tam bir felaket ölçüsünde yaşanan kuraklık, arkeolojiye istemeden ciddi bir katkı yapmıştı. Buna benzer bir başka katkı da o sene Firuzköy Yarımadası'na ayçiçeği ekilmiş olmasından geldi. Bu bitkilerin kökleri görece daha derinlere gittiği için, hasattan sonra da sökülürken ortaya çıkmayacak bazı taş aletleri de gün yüzünde getirebiliyorlardı. Dolayısıyla, Firuzköy Yarımadası'nda, bostan kuyularından yaklaşık bir km doğuda çok çeşitli taş aleti yüzeyde bulmak mümkün oluyordu. Yüzey araştırmalarımız sürerken Dr. Çağlar Yalçınmer bölgenin bazı noktalarında jeoradar yaparak yerin altındaki olası yapı katmanlarını aradı ve dörtgen plan veren sinyallere rastladı. Dümdüz uzanıp giden tarlaların birkaç metre altında yapılar biz arkeologları bekliyordu.

Sezon sona yaklaşırken gerçekten de zengin bir bölgenin üzerinde olduğumuza inancımız tamdı. Ancak daha hala göreceğimiz varmış; Kasım ayında bölgenin sit planlama çalışmaları için Belediyelerden mimarlar ve harita mühendisleri ile arazi gezilirken, Firuzköy yarımadasının en güney ucundaki sahilde Avcılar Belediyesi'nden Şehir Plancısı Seçil Yalçınkaya'nın dikkatini bir takım duvarlar çekti. Bu duvarlar 2008 yılının ana konusu olacaktı.

2008 sezonuna girerken, İstanbul ve yakın çevresinin tarihin her döneminde yerleşilmiş ve yaşanılmış olduğuna dair temel inancımız kuvvetlenmişti. Bir yıl öncesine göre çok daha kalabalık ve uluslararası bir ekiple, Firuzköy yarımadasının güney ucunda yer alan duvarların araştırılması ile işe başlandı. Bu sefer ekibin içinde, o günlerde Kıbrıs'ta görev yapan Sualtı arkeologu Hakan Öviz'in başkanlığında, tam donanımlı, kalabalık bir sualtı arkeoloji ekibi de bulunuyordu. Bölgeyi kıskanç bir şekilde sarmalayıp koruyan dikenli bitkiler Avcılar Belediyesinden gönderilen işçiler tarafından temizlendikçe ortaya inanmakta güçlük çektiğimiz bir sahil duvar silsilesi çıkıyordu. Bir buçuk metre genişliğinde ve son derece düzgün bir şekilde hazırlanmış bu duvarın sanki bir başlangıç noktası yok gibiydi, ayrıca bitiş noktasını da bulamıyorduk, kilometrelerce gidiyordu. Herhangi bir hataya düşmemizi önlemek ister gibi, yarımadanın burnunda, sahilden bir metre açıkta mermer bir lahit kapağı bize bakıyordu. Yarımadanın ucundaki sivri burnun insan yapısı olduğuna karar verdik. Suyun içinde kalan, kare planlı yapı izleri çok belirgindi ve açıkta, suyun içinde başka bir yapı planı vardı. Hakan Öviz, Side Scan Sonar ile gölün içinde yaptığı araştırmalarda beş adet büyük demir sinyali kaydetti, büyük olasılıkla gemilere ait demir çapalar söz konusuydu. Göl suyu İSKİ koruma havzasından çıkarıldığından beri, nükleer, sanayi ve evsel atıklarla dünyanın en kirli sularından biri olmuştu. %90 kirliliğe rağmen Hakan Öviz göl içindeki yapı topluluğuna dalış yaptı. Uzun süre ölçtü biçti ve göl suyunun izin verdiği yerlerde bir kaç kare fotoğraf aldı ve tekneden inip kıyıya yanaştığında yüzünde hoş bir gülümseme ile "Hocalarım, galiba bir deniz feneri bulduk" dedi. Böylece yerel halkla konuşurken sürekli duyduğumuz, göl içinde minare var efsanesi de bir ölçüde doğrulanmış oldu. Yerel halk sular çekildiğinde fark ettikleri bu yapıyı minareye benzetmişler ve bazı kalıntılardan dolayı da göl içinde atalarımızdan kalma bir köyün varlığına inanmışlardı. Bir fenerin olması ise burada çok eskilerde ciddi bir deniz ticaretinin varlığını açıklıyordu.

Daha önce yanıtlarını aramak istediğimiz tüm önemli bilimsel sorular ve daha bir yıl önce kendi ellerimizle topladığımız çanak çömlek parçalarının getireceği konular, şu sorunun gölgesinde kalmaya başlamışlardıX kim, hangi amaçla, günümüzden birkaç bin yıl önce Küçükçekmece Gölü içinde kilometrelerce uzunluğunda böyle bir sahil duvarı yapmıştı. Bu duvar, planlı ve pahalı bir alt yapı yatırımıydı. Çok önemli üst yapılar düşünülme kesinlikle var olmaması gerekirdi. Düşüncelerimizi farklı bilim insanları ile paylaşıyorduk. Bunların arasında Amerikan Arkeoloji Enstitüsü'nün bilim dergisi Archaeology Magazine'nin o dönemdeki Executive Editörü Dr. Mark Rose da vardı. Verdiğimiz bilgileri duyunca seyahat planlarını ayarlayıp iki günlüğüne geliverdi ve gördüklerinden hayrete düştü. Mark Rose doktoralı bir arkeolog olmanın dışında, editör olarak konumunun ona sağladığı çok önemli bir avantaja da sahipti; dergiye haber olabilmesi için dünyanın bütün önemli arkeolojik kazılarının bilgileri önüne geliyor ve gerektiğinde incelemeye gidiyordu. Onun kadar şu anda dünyada sürmekte olan arkeolojik çalışmaları rahatça karşılaştırabilecek başka birisi daha olduğunu düşünmüyorduk.

Zaten memleketine döner dönmez de bulgularımızı 2008 yılının en önemli arkeolojik keşifleri listesine aday gösterdi ve böylece dünyanın en önemli ilk 15 keşfi içinde yerimizi almış olduk. Archaeology Magazine'den sonra İngiltere'de The Independent ve değişik ülkelerde arkeoloji ile ilgili başka kurumlar da bulgularımızı yılın en önemli ilk keşifleri listelerinde gösterdiler.

Bulduğumuz Neydi? Neresiydi?

Alt Paleolitik Çağdan günümüze kadar sürekli yerleşim görmüş, kilometrelerce genişliğinde bir alana yayılmış bir bölgenin bütün tarih boyunca tek bir ismi olamazdı. Sonuçta kazılar doğru cevapları bulmamıza yardımcı olacaktı.

Kazılar Nasıl Başladı?

Kazı izni yanında yerel yönetimlerin de size desteği şarttır. Bu bilinçle sık sık ziyaret ederek bölgenin önemi hakkında belediye başkanlarımızı ve üst kademeyi bilgilendirmeyi ihmal etmedik. Başkanlarımız ve yöneticiler öylesine heyecanlanıyorlardı ki boş zamanlarında bizimle “taş toplamaya” geliyorlardı.

2008 yılı ağustos'unda bir gece, Küçükçekmece Belediye Başkanı Aziz Yeniay telefonda ertesi gün için Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay'dan randevu aldığını kendileri ile görüşeceğimizi bildirdi. İstanbul'da Swisshotel'in lobisinde Küçükçekmece Belediye Başkanı Aziz Yeniay ile birlikteyken Avcılar Belediye Başkanı Mustafa Değirmenci'nin de katılması ile Kültür Bakanı Ertuğrul Günay'ın yanında olduk. Her iki başkan da kazılarımızın bölgeye getirebileceği farkı iyi tanımlayıp, bize ellerinden gelen tüm desteği vermişlerdi. Söz konusu kazı izninin alınabilmesinde verdikleri bu taahhütlerin çok büyük katkıları oldu.

Dosyalar hazırlandı, uluslararası farklı disiplinlerden bilim heyeti oluşturuldu Kocaeli Üniversitesi, Kültür ve Turizm Bakanlığı'na kazı izni için başvurdu. 2009 yılı Ağustos ayının ortalarında çok uzun bir sürecin ardından, sonunda iznimiz geldiğinde resmi başlangıcımızı, bir törenle yapmaya karar verdik. Tabii ki büyük emekleri geçen Küçükçekmece ve Avcılar Belediyeleri Başkanları bizi bu açılıшта yalnız bırakmadılar. Organizasyonu başarıyla üstlendiler. Hatta tekne ile Büyük Antik limana yanaşabilmek için Küçükçekmece Belediyesi hızla ahşap bir iskele bile inşa etti. Onlarla birlikte, kazımıza gönülden çok büyük desteklerini esirgemeyen, alanı ilk günden beri sürekli bizimle inceleyen İstanbul İl Kültür Turizm Müdürü Prof. Dr. Ahmet Emre Bilgili ev sahibi olarak Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürü ile basın mensuplarını karşıladılar. Onlarca kamera ve mikrofonu görünce biraz şaşırılmış olduğumuzu söylememiz gerek. Doğrusu bu kadar büyük bir ilgiyi hiç beklemiyorduk. Basın danışmanımız Aynur Gürsoy'un bu başarıda emeği büyüktü.

Resmi açılış yapıp davetliler gittikten sonra arazide kendi başımıza kalıvermiştik. İstanbul'da şimdiye kadar yapılan ilk Türk Bakanlar Kurulu kararlı arkeolojik kazıydık. Bundan önceki tüm kazıları Arkeoloji müzesi kurtarma kazısı kapsamında yapmıştı. Örneğin 22 tane benzer kazının sürdüğü Antalya bölgesi ile karşılaştırıldığında, biz dahil, hiç kimsenin kazının arka planının nasıl ilerleyeceği hakkında bir fikri yoktu. Yıllarca eğitimini aldığımız arkeolojinin bilimsel tarafı bir anda sorunlarımız arasında en önemsizi halinde kalıvermişti. Çünkü ekip için satın alınacak 20 kilo domatesin hangi harcama kalemine gireceği konusu, bulduğumuz seramiğin tarihlemesinden çok daha zor halledilir olmuştu. Kazının muhasebe işlerini nasıl yapacağımızı anlamak için yönetmelikleri incelemeye başladığımızda kısa sürede kendi başımıza altından kalkamayacağımız sonucuna ulaştık. Tam bu aşamada Mali müşavirimiz Ahmet Bayram devreye girdi.

2009 sezonu geç gelen kazı izni, gelen ama yukarıda sayılan deneyimsizlikler nedeni ile bize ulaşamayan Bakanlık ödeneği nedeni ile genel bir temizlik ile geçti. Tek bir kazmanın toprağa değmediği kış ayları ise Bathonea Kazıları'nın en zorlu dönemi olarak kayıtlarımıza girdi.

2010 Sezonu

2010 yazı, iznimiz 2009 yılında çıktığı için teknik olarak ikinci kazı sezonumuzdu ama aslında ilk gerçek kazı sezonumuza başlıyorduk. En büyük sorunumuz bu kadar büyük bir alanda ilk kazmayı nereye vuracağımıza karar vermektir. Geçmiş yıllarda yaptığımız Jeofizik çalışmalar bize bir takım noktaları işaret ediyorsa da aslında daha acil bir sorunumuz vardı, o da dosta düşmana Firuzköy Yarımadası'nın üzerinde tarihi eserlerin bulunduğunu ispat etmektir. Ortaya öyle kalıntılar çıkarmalıydık ki sıradan halktan biri de, yerel bir yönetici de ve hatta arkeoloji dalındaki meslektaşlarımız da buranın tarihle dolu olduğuna anlayabilirdi. O nedenle hedefimizi "büyük" buluntuların olacağı yerler olarak değiştirdik.

Bir sene öncesinden Kültür Bakanlığı'nın gönderdiği paranın nasıl kullanılacağı hakkında "çok büyük zorluklar aşarak", belli bir mesafe kat edebilmiştik. Dolayısıyla 2010 sezonunda ilk işçilerimizi tutabildik. Sadece dört kişi istihdam edebilmiştik. Kalan işi de İstanbul ve Kocaeli Üniversitelerinden gelen öğrencilerle halledebileceğimizi düşünmüştük (Yurt dışındaki kazılarda tüm fiziksel işleri öğrencilerin hallettiğini biliyorduk). Ancak o sezon toprak kazmanın, yani ameleliğin, gerçek bir meslek olduğunu anladık. Dört emekli işçinin her biri beş öğrenci kadar iş üretebiliyorlardı.

Daha sonradan "Birinci Alan" diye adlandıracağımız bölgede dikenleri temizleyince yüzeyde devasa bir taş blok ortaya çıkmıştı. Bloğun üzerindeki kırlangıç kenetler çok eski bir inşaat tekniğine işaret ediyordu, boyutları ise ancak anıtsal bir yapıya... İlk başlayacağımız noktalardan birisi olarak orası kendiliğinden ortaya çıkıvermişti. Bloğun on metre kuzeyinde ise eşelenmiş bir noktada benzer bir taş daha vardı. Kazı noktası olarak oradan başladık. Yarım daire oluşturan bir apsis ortaya çıktı. Aşağılardan anıtsal bir yapı geleceğine inanıyorduk. Ancak işi şansa bırakmamak amacıyla çevrede birkaç noktaya daha açma yapmaya karar vermiştik. Bir gün araziye yıllardır işleyen Ziraat Mühendisi Erdal Bayol gelip "Hocam size kıyıda bir yer göstereceğim" dedi ve çalılar arasında zor ilerleyerek yaklaştığımız ve sonradan "Küçük Liman" diye isimlendirdiğimiz iskeleyi gösterdi. İskele temizlenince arkasında 100 metrelik çok düzgün bir Roma Liman Yolu ortaya çıktı.

Apsisi referans noktası olarak aldığımızda, 50 metre kuzeybatıdan başlayarak büyük bir çiftlik kompleksine ait bir dizi bina kalıntısı bulunuyordu. Bu binalarda Hellenistik kesme taşlar, çağdaş briket ve çatı kiremitleri ile birlikte kullanılmıştı. Ayrıca çok eski bir zamanda insanların ebedi istirahatgahı olarak mermerden oyulmuş üç adet lahitin de yakın tarihlerde hayvanlara yalak olarak hizmet ettiği anlaşılıyordu. Çiftliğin 1970'lere kadar da kullanıldığını biliyorduk. Oldukça harabe durumda görünen küçük hamam yapısının önünde, yerde iki parlamış ve aşınmış taş parçası Klasik dönem kentlerinden çok bilinen yol izlerine benziyorlardı. Taş döşeli yollarda yıllarca gidip gelen arabaların tekerleklerinin izleriydi bunlar ve dönemine göre yoğun bir trafiğin varlığına da işaret ediyordu. Vakit geçirmeden elleri hızla su toplayan genç kızlardan oluşan bir ekip bu yolu ortaya çıkarmaya başladı.

2010 sezonunda hala Küçükçekmece ve Avcılar Belediyelerinin masraflarını ortaklaşa ödedikleri bir otelde kalıyorduk. Otelde bizden başka misafir olmaması için Küçükçekmece Belediyesi ricada bulunup tüm odaların ücretlerini ödemişti. Otelin bahçesindeki bir atık depoyu çalışma mekanı yapmak için erkekler boşaltırken, evlerinde hiç iş yapmamış güzelim, gencecik kızlarımız örümcek ağları arasında toz toprağı temizliyorlardı. Kazıdan gelen malzeme bahçede hortumla yıkandıkça otel sahibi olan yaşlı beyin içi gidiyor, otel ücretleri içinde bunun olmadığını söyleyip duruyordu. Avcılar Belediyesi bir kaç gün ödemeyi geciktirdiğinde ise yemek çeşidi azaltılıp ölçüler küçülüyordu. Kazının sonuna doğru her gün kahvaltıda çeşidin birer birer azaldığını gören gençlerimizin suratı asılınca çareyi akşamları dondurma partisi ya da yakındaki lunaparkta buluyorduk. Bir akşam kazı dönüşü buluntuların arasında dolaşan otelciyi görünce ve buluntularımız arttıkça göçebe hayatın sürdürülemezliği iyice ortaya çıktı. Başkanlara verdikleri kalıcı yer sözünü sıkça hatırlatmaktan başka yol kalmamıştı.

2010 kazıları bittikten sonra Avcılar Belediyesi KUDEP'inde çalışan Ahmet Aslandoğmuş ve Cafer Tayyar Emre'den bir telefon aldık. Araziye sık sık gidiyorlardı ve yepyeni kalıntılar gördüklerini

söylediler. Buluşup gittik. Birinci Alan'ın bir km kuzeyindeki yoğun ormanlık alanın içine girdik. İnsanın kolayca yönünü şaşırabileceği kadar yoğun bir örtünün içinde birden bire ilginç bir duvarla karşılaştık. Dr. Aydıngün bunun bir "su yapısı" olduğunu tahmin etti. Yani bir hamam ya da bir sarnıcın karşısında duruyorduk. Biraz aşağı gidince 11 metre yüksekliğinde ve 40 metre uzunluğunda kalın bir duvarla karşılaştık. Gördüklerimiz inanılır gibi değildi, büyük hocalarımızın "Geç Osmanlı dönemi dışında hiçbir tarihi eser barındırmıyor" diye rapor verdikleri bir alanda yürüyorduk ve karşımıza bu devasa yapı çıkıyordu. Ayrıca her taraf delik teşikti. Görünüşe göre kaçak kazıcılar literatürü fazla takip etmiyorlardı ve söz konusu rapordan haberdar değillerdi. Kazdıkları deliklerin hepsini incelemeye çalıştık. Açtıkları "kuyulardan" birinde büyükçe bir sütunun yarısı görülüyordu. "Gelecek sezon kesinlikle burada kazılara başlamak üzere" deyip kışa girdik. 2010 İstanbul Kültür Başkenti kapsamında, İstanbul kültürüne çok büyük bir katkı sağlayacak kazılarımıza önemli sayılabilecek bir maddi kaynağı İl Kültür ve Turizm Müdürümüz Ahmet Emre Bilgili sayesinde sağladık.

2011 sezonunun önemli gelişmelerinden birisi de Avcılar Belediyesi'nin kamu yararına kullanılması için Ambarlı'da yaptırdığı ama kimsenin henüz sahiplenmediği bir binayı bize tahsis etmesi oldu. Artık otel köşelerinde sürünmeyecek ve sabit bir kazı evine kavuşacaktık. Şengül Hoca ile içi bomboş duran binaya girip burada 25 kişiyi nasıl yatıracağımızı, nasıl yedireceğimizi düşünmeye başladık. Tüm eşe dosta haber saldı. Haber şöyle bir şeydi: "Evinizde kullanmadığınız ne varsa bize verin. Bir yatak, bir masa, tek bir su bardağı bile makbule geçecektir". Ailemizden kalan ne varsa hepsini taşımaya başladık. Kullanmaya kıyamadığımız orijinal çantasındaki kaşık çatal bıçak setini (çeyizden kalma) kazı evinde keyifle açtık. Kalamış Rotary Kulüp 40 adet nevresim ve battaniye ile tertemiz yatmamızı sağladı. Avcılar Belediyesi de tam o günlerde kendi binalarında yenilemeler yapıyor ve kullanımdan çıkardığı masa, sandalye, dolap ne varsa bir yerlere depoluyordu. Bizim kazı evinde kalmalarının daha iyi olacağını düşündük. 2009-2012 Kazı Başkan Yardımcımız Emre Güldoğan ve öğrencilerin saatlerce temizlediği eşyaları (tarafımızdan onarılan eşyaları) yerlerine koyduktan sonra sevinçle bakıyorduk.

2011 Sezonu

2011 sezonu daha fazla işçi ile çok daha hızlı başladı. Kazılar iki bölgede birden ilerliyorlardı. İkinci bölge çok daha görsel özellikleri olan mimari öğeleri sunmaya başlamıştı. 7 Temmuz'da dönemin İstanbul Valisi geniş bir ekiple kazıyı ziyarete geldi. Ancak yakındaki Yarımburgaz Mağarası'nın da gezilmesi ile birlikte tam dört saatini İstanbul'un arkeolojisine ayırıverdi ve İl Özel İdaresi'nin kazımız ile ilgilenmesini önerdi. Takip edecek iki sezonda İl Özel İdaresi desteğiyle kazılar hız kazandı. 2011 sezonu başlarında, henüz kazı evi düzenlenmeye çalışırken bir gün kapımızdan takım elbiseli, gençten insanlar giriverdi. Avcılar Kaymakamı göndermiş. "Avcılar Genç İşadamları Derneği" üyeleriymiş; Mehmet Arslan, Erkan Dinçtürk, Erhan Bozan... Neler yaptığımızı öğrenmek istemişler. Anlattık. Sonra kazı evini dolaştılar. "Yazın çok çamaşır ihtiyacı olur", "size her gün içme suyu gerekir" diyerek bir dizi ihtiyacımızı düşünüp ertesi gün sağladılar. Bu ekip sonradan kazılarımızın koruma derneğini kurdular. Bir gece telefon çaldı, çok eski bir apartman komşumuz olan Tamer Önal'ın adını veren Kaptan Oğuz Cebeci arıyordu. Her ikisi de Ambarlı limanında kılavuz kaptan olarak çalışıyorlardı. Basından okuduğu Liman haberleri dikkatini çekmiş ve bizi bulmuştu. Kazı evine davetimizi kabul edip yarım saat içinde elinde çeşit çeşit yiyeceklerle kapıdan girdi. Oğuz Bey sayesinde Ambarlı Limanını işleten MARPORT'ı tanıdık. Üst yönetimden Hakan Genç Bey'in yönlendirmesiyle Eyüp Yıldız ve Hürkan Çakar Bey'leri şık giysileriyle araziye götürüp sarı çizmelerimizi ayaklarına geçirtip dolaştırınca, kazı evinin güvenliği için bahçemizin çevresine tel çektiler. Teknik elemanları ile epeyce onarım ihtiyacımızı karşıladılar. Şimdi depo olarak kullandığımız eski ofis konteynerlerini getirip bahçemize yerleştirdiler. Kazının yiyecek ihtiyacını da karşıladılar. Yine Oğuz Cebeci aracılığıyla ALTAŞ Ambarlı Liman İşletmeleri Yönetim Kurulu Başkanı Altan Köseoğlu'nun bilim heyetimizin büyüklerine verdiği zarif öğle yemeğinde kazıya maddi destek sözü aldık. O yıl ALTAŞ-ARKAS grubundan 50.000 TL'lik sponsorluk aldık. Oğuz Bey o geceden beri kazı bilim heyetimizin önemli bir üyesi olarak katkı sunmaya devam ediyor.

2011 sezonu biterken içinde üç öğün sıcak yemeğin piştiği, genç öğrencilerinin ve bilim insanlarının bir arada yaşadığı gerçek bir kazı evimiz ortaya çıkmıştı. Hala çok eksiklerimiz vardı. Örneğin pek çok uzmanlık laboratuvarımız yoktu. Bunun nedeni ile bir gün tek salonumuzdaki büyük masanın üzerinde mezarlardan çıkan ölü kemikleri yayılmış, adli tıp doktorları ve antropologlarımız tarafından çalışılırken salonun kapısı açıldı. Yemeğimizi yapan Aysel Hanım içeri girip “sofrayı kuracağım” dedi. Uzmanlar dünyanın en normal işini yapan kişilere has bir sükunet içinde kemikleri ilgili kutulara kaldırdılar. Masa silindi ve biraz sonra hepimiz bin yıl önce ölmüş insanların yattığı masanın üzerinde kuru fasulye, pilava kaşık sallıyorduk.

2012 ve 2013 sezonlarında da onlarca, yüzlerce ilginç olay cerayan etti. Hepsini vermeye olanak yok. 2013 Ekim’inde kazı işçilerimizle sezon final yemeğini gerçekleştirdiğimizde, kazımız belli bir noktaya ulaşmış, kuruluş aşamasının zorluk ve acemiliğini atlarmaya başlamıştık.

2014 sezonunda destekçilerimiz arasına BOING firmasının Türkiye İş Geliştirme Müdürü Ayça Karasu ve Filiz Hayırlı Tepebaşı hanımlar girdi. Boeing International Başkan Yardımcısı Bernard J. Dunn’ ile gölde eski bir teknede yaptığımız inceleme sonrasında 3 yıl için alınan sembolik destek, Bathonea Kazılarını Koruma Derneği üzerinden zorunlu ihtiyaçlarımızın karşılanmasında kullanılmıştır.

2015’de Altaş 100 bin TL’lik bir sponsorluk destek daha sağladı. Yönetim Kurulu Başkanı Altan Köseoğlu, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Mehmet Hakan Genç, Genel Müdür Gürdal Karadeniz, Genel Müdür Yardımcısı Can Kurt’a çok teşekkür ederiz. Aynı zamanda Avcıların 2014’de seçilen Belediye Başkanı Dr. Handan Toprak Benli ve ekibi de kazılarımıza aynı desteği sağlamaya devam ettiler. Tüm destekçilerimize, yerel yöneticilerimize ve adını yazmayı unuttuğumuz herkesten özür dilereyerek çok teşekkür ederiz.

Murat Öztürk -Tarkan Özal- Ferhan Çerkes

Kazılarımız boyunca çok değerli birkaç üyemizi kaybettik. Sevgili Efsane Pilotumuz Murat Öztürk’ü (19 Mayıs 2013), 2013 yılında temsilcimiz olan Tarkan Özal’ı (2014), Dernek Avukatımız Ferhan Çerkes’i (2017) de kaybettik. Kendilerine rahmetler dileriz.

Kayıplarımız arasında Murat Öztürk bizim için asla unutulmayacak anılar bıraktı. Hava şartları iyi olduğunda Atatürk Hava Limanından kalkış yaptığı özel akrobasi uçakları ile yüreğimizi ağzımıza getirir biçimde alçalıp en güzel kazı açma fotoğraflarımızı çekip anında bize iletliyordu. Öylesine korkusuzdu ki kazı ekibi İlk Türk Uçağını yapan Vecihi Hürkuş’tan esinlenip uçağının sesini duyduklarında “Vecihi geliyor” diye heyecanlanıyordu. Özel misafirlerimizi havadan uçurup alanı tanıtıyordu. Ömrü vefa etmedi. İl Özel İdaresi tarafından metnini gazeteci Ömer Erbil’in yazarak yönetmen Nihal Ağırbaş tarafından çekilen Bathonea belgeseli Murat Öztürk’e armağan edip birde kendi kamerasından fotoğraf sergisi açarak, ömrü boyunca hep yapmak istediği bu sanat olayını eşi ve kızının katılımı yanında büyük bir basın toplantısıyla gerçekleştirdik.

Kazı Evi

Kazı evi artık küçük bir yerleşkeye dönüştü. Ana bina dışında, dört odalı bir “hocalar” misafirhanesi, seramik konservasyon, metal konservasyon, cam konservasyon, adli tıp, mimari ofis, bilgi işlem, küçük buluntu çizim gibi farklı laboratuvar konteyneri, üç depo konteyneri, bir adet misafir konteyneri içeriyor. 30 bilim insanını gece gündüz misafir edebilecek kapasitede. Binden fazla mesleki kitabı olan güzel bir okuma odasına da sahip. Her konunun, uzmanlarınca hazırlanan bilimsel makaleler ve yayın çalışmalarımız hızla artmakta.

Kazı ve araştırmalarımıza ait tüm yayınlarımızı her yıl kazıya katılan ekip listelerimizi ve diğer gelişmelerimizi web sayfamız www.bathonea.org. da paylaşmaktayız.